

Амораль

Готель, у який ви потрапили, щойно прочитали перші слова, визирає між дерев хвойного лісу вздовж столичного шосе. Двоповерховий, війну пережитий, усіма силами відреставрований будинок, який притягує дальнобійників, мандрівників та тих, хто ховається від міської метушні (чи від свого життя). У цьому місці раді всім проїжджим. І траплялося в ньому чимало цікавих історій, прихованих від правди, але зараз лише про одну. Ту історію, в якій не буде моралей, повчань чи піднесеного висновку. Власне тому вона так і називається. Ні, ця історія не буде вас учити. Лише розповість про людей, таких як ви — із комплексами, ненавистю до соціуму та пороками.

2006 рік

Ото ж повернімося до готелю, в який липневого місяця приїхав чоловік у костюмі, шукаючи свого колегу. Зайшовши всередину, він мигцем оглянув погано освітлену вітальню, широкі дерев'яні сходи, старі диванчики та крісла, огорнуті покривалами, аби приховати їхній вік, і десятки масляних картин, за якими майже не видно деяких стін. Підійшовши до ресепшена, кашлянув, аби на нього звернули увагу.

— Вам допомогти? — запитала дівчина.

— Я хотів зустрітися з одним чоловіком. Він зупинився у вас, на скільки я знаю.

— Ім'я?

— Костянтин Вітко.

Дівчина вмить зашарілася і закліпала очима.

— Божечки, — мовила вона. — Ви знаєте Костянтина Вітка?

— Судячи з вашої реакції, вам він теж знайомий.

— Жартуєте? Він мій кумир. Роман “Бережи ворога” я прочитала тричі.

— У письменників не буває кумирів, але так, він доволі непоганий. Хоча знайти для нього видавництво тоді було непросто.

— А ви ким йому будете?

— Ернест Южинський, його друг.

— Щоб мені... Оце круто. Тобто, гм-м, почекайте. Він лишив нам папірець : список близький та рідних, кого можна пускати. Ось, знайшла, читаю:

*Знайомі, яких я хочу бачити:
НІКОГО!*

— А ви можете сказати, що прийшов Ернест? Це дуже важливо.

Дівчина ніяково показала йому останній рядок у записці:

Особливо Ернеста Южинського!

— Щоб тебе, Костянтині! Гаразд. Може я лишу йому повідомлення, а ви його передасте? Що на це думаєте?

— Ну-у-у...

— Я тут лишу вам під брошуркою на чай. Так?

— Е-ем...

— Уже поклав. Ось.

— Ну добре. Думаю, це можна.

— Чудесно. Маєте папірець і ручку?

— Так, звісно.

— Дякую. І постарайтеся передати це якомога...

По сходам спустився безтурботний чоловік, посьорбуючи улюблений сік із пакетика. Одягнений як удома, він засунув руку в кишеню халата, глянув, що там прилипло до його тапка, присмоктався до соломинки і кинув погляд у сторону ресепшена. Помітивши Ернеста, обережно, аби не подавитися, ковтнув сік, обернувся і пострибав назад по сходах.

— Костянтині!

— Гадство, — мовив він і повернувся, натягуючи посмішку. — Ернесте! Яка зустріч. Який я радий тебе бачити.

— А як же.

— Що ти тут робиш?

— Правильніше буде спитати це в тебе. Нам потрібно поговорити.

— Ем-м-м, ні дякую. А про що поговорити хотів?

— Про досі ненаписану книгу.

— Ні, дякую.

— Я витягнув тебе в люди, обцілувавши купу срак у видавництвах, аби твої роботи нарешті помітили, і мені, чесно кажучи, остогидло щебетати *твою* ліниву сраку ради десяти хвилин розмови. Тому кінчай вже поводитися як гівнюк, спускайся і поговори зі своїм агентом, як це роблять дорослі хлопчики.

—... Ні, дякую, — відповів Костянтин і пішов сходами далі.

— Та що ж мені з тобою робити? — Ернест повернувся до ресепшена, аби забрати покладену під буклет купюру, але її вже не було. Глянув у вічі дівчині, яка нічого не бачила й не знала, стиснув мовчки губи та знову повернувся до Костянтина, кричучи у слід. — Може хочеш почути новини бодай про свого сина?

Після цих слів Костянтин спинився.

— Що з ним?

Вони вместилися у тверді крісла неподалік від ресепшена. Ернест намагався ввестися якомога зручніше на цих шматках дерева, оббитих тканиною, а Костянтин дістав з кишені халата другий.

— Можеш не старатися знайти зручне положення на цих кріслах. — Сказав він. — Його немає.

— На твоєму рахунку сотні тисяч, а ти обрав найбідніший готель в якомусь покинутому людьми селі.

— Близько мільйона, здається, але хто його рахує. І мені тут подобається. Я саме таке місце і шукав. Два місяці пройшло, а для мене наче один день. Тут тихо, немає ні моїх речей, ні знайомих, ні проблем.

— Щодо останнього ти помиляєшся.
— То що з моїм... тим хлопчиком?
— Мені дзвонила твоя дружина...
— Вона мені не дружина. Ми лише кілька разів потрахкались.
— Коротше кажучи...
— Стривай. Це вона назвалася моєю дружиною?
— Так. Говорила про...
— От зараза! Я подарував їй квартиру в Києві, аби вона мене і не згадувала, відкрив рахунок у банку для її сина... Що їй ще від мене потрібно?
— Нічого їй не потрібно від тебе, бідного-нещасного! Дай договорити. Вона лише хотіла сказати, що у вашого сина проблеми зі здоров'ям. Нібито не смертельне. Порушення сну. Лікарі називають це парасомнією. Вона хотіла, аби ти знав. Може, захочеш їх навідати.
Костянтин висмоктав із пакетика весь сік, кинув його на підлогу і дістав із кишені ще один, поглядаючи на молодого хлопця біля ресепшена, який зайшов хвилину тому. Бідний стояв, без кінця ковтаючи слину, поведився так розгублено, ніби вперше самотійно купував контрацептиви.
— Я їм не потрібен, — сказав Костянтин, намагаючись всунути соломинку.
— Що ж, гм-м, мене це не стосується. А от щодо контракту...
— Я більше не пишу, Ернесте.
— Але чому?
— Тому що не твоє діло.
— Взагалі-то це якраз моє діло. Я твій агент.
— Тоді тебе звільнено.
— Гаразд. Бачу ти сьогодні не в гуморі. Я до тебе ще приїду. Надіюся, до того часу ти щось та й напишеш.
— Надіюся, до того часу ти забудеш сюди дорогу.
— Я теж ціную нашу з тобою співпрацю, Костянтіне. Проведеш свого улюбленого агента?
— Ти мені не агент. Я звільнив тебе двадцять секунд тому... Добре, проведу тебе, аби запевнитися, що ти пішов.
Вийшовши з готелю, Ернест дістав цигарку, та помітивши, як сильно Костянтин стис свій пакетик соку, одразу її сховав.
— Вибач. Я забув.
— Нічого. Хочеш морквяного соку в дорогу?
— Ні, дякую. До зустрічі, Костянтіне. Я приїду. Обов'язково приїду.
— Не сумніваюся, друже. А тепер вали звідси. І так цілий день мені зіпсував.
— Ой, ледь не забув сказати: сьогодні ж випуск “Пізнього сніданку” із тобою на сьомому каналі. Не пропусти себе любимого.
І Ернест поїхав. А Костянтин лишився.

2

Награно посміхнувшись почервонілій від збудження дівчині на ресепшені, Костянтин піднявся на другий поверх і почовгав коридором до свого номеру. У коридорі стояв хлопча — той самий, за яким мимохіть слідкував Костянтин. Він стояв там, наче сирота із роману “Расмус — волоцюга”, і намагався відкрити двері, ніби не ключем, а

скріпкою. Його номер виявився напроти номера Костянтина, тож чоловіку через трикляте співчуття довелося підійти і заговорити до хлопця.

— Двері потрібно трохи притиснути. Правильно, саме так.

Хлопець притиснув двері і з полегшенням зітхнув, коли ключ нарешті повернувся.

— Дякую, — сказав він.

Костянтин зробив вигляд, ніби не почув. Відвернувся і став собі шукати ключі в халаті. Та раптом двері відчинилися і звідти вийшла прибиральниця із пакетом сміття.

— Ой, пане Вітко! — пискнула від переляку вона. — Вибачте, я тут...

— Якого хріна? Ви прибирали в моєму номері?

— Так. Просто...

— Я просив нічого не чіпати! Просив не торкатися навіть до пилу. Невже не просив?

— Але у вас було вже так брудно.

— Це була частина атмосфери.

— Але моя робота...

— Тепер у вас інша робота, Тамаро. Я даватиму вам по тисячі в день, аби ви не чіпали більше мою кімнату. Це у вас моє сміття?

Жінка глянула на пакунок у її руці та налякано кивнула.

— Дайте сюди. І більше не заходьте у мій номер.

— Вибачте мене, пане Вітко.

— Просто йдіть.

Костянтин зайшов у номер і зачинив двері на замок. Глянув на величенький пакет у руці і перевернув його. На підлогу висипалася гора порожніх пакетиків від соку, зім'ятих папірців і фантиків від цукерок. Глянувши час на годиннику, увімкнув телевизор на сьомому каналі та пішов до міні холодильника, поки крутили рекламу. За хвилину почалася програма «Пізній сніданок» і ведучий представив сьогоднішнього гостя передачі.

— Продовжуємо вашу улюблену рубрику «Відоме ім'я». Сьогодні до нас завітав письменник якого ви так просили, якого ми нарешті змогли витягнути на світло. Зусиль було прикладено чимало, повірте, — Костянтин дістав із холодильника бутерброд і сів перед телевизором на крісло. — Привітайте Костянтина Вітка. — закулісні оплески та свисти, — Вітаю вас, Костянтіне. Ми всі дуже раді вас сьогодні бачити.

— Привіт, народ, — відповів Костянтин. — Я теж радий. Я теж.

— Досі не можу повірити, що біля мене сидить сам Костянтин Вітко.

— Тут немає нічого надзвичайного.

— І все ж мільйони ваших фанатів віддали б усе, аби бути зараз на моєму місці.

— Тоді мушу дуже попросити їх не робити цього. Я не заслуговую такої уваги.

Ведучий награно розсміявся.

— Нещодавно ви опублікували новину про те, що закінчили черговий роман. Сімнадцятий, якщо я не помиляюся.

— Ви не помиляєтеся.

— Усі ваші читачі дуже хотіли б отримати бодай малесенький натяк на сюжет. Можете сказати хоча би про що ця історія?

— Вона... Вона про відразу до самого себе.

— Отакої! Чудова ідея. Я та всі, хто вас читає, впевнені, це буде черговий бестселер у сучасній літературі.

— Звісно буде, — замислено мовив Костянтин. — Сьогодні будь що куплять із моїм іменем на обкладинці.

— Ви сьогодні в хорошому гуморі, Костянтине. Не перестаю дивуватися вашій уяві. Стільки історій твориться лише в одній голові. Як вам це вдається? Де ви берете всі ці ідеї та конфлікти?

— Ви дійсно хочете знати?

— Безсумнівно хочемо!

Запала тиша. Костянтин глянув у камеру. Зум на обличчя.

— Гаразд. Гм-м. Я маю унікальний талант. Дар чути і бачити візуалізацію уяви та фантазії інших людей. Сцени та персонажі матеріалізуються просто переді мною. Я викрадав чужі ідеї та випереджав їхніх авторів, публікуючи свої книги. Так і народжувалися всі мої романи. Лишалось тільки навчитися правильно ставити слова у реченнях.

Ведучий на мить затих, а тоді дзвінко засміявся разом із глядачами.

— Прекрасно, Костянтине, дивовижно! Саме за це ми вас і любимо. Людина-загадка, що тут іще сказати. Хочеться лише поаплодувати.

Тепер затих Костянтин. Вуха чули аплодисменти, посмішка трималася в знак подяки, очі питально дивилися на всіх і промовляли “Ідіоти”.

Костянтин вимкнув телевізор, пересів на стілець біля робочого столу і мовив.

— Так народ, давайте спочатку останню сцену.

Після його слів стіни кімнати почали заливатися червоними відтінками, а за ними розцвітали візерунки білих троянд. За вікном темніло, наче хтось прокрутив у світі час. Ніби хто погасив прожектор. Посеред кімнати з'явилася молода пара: п'яний чоловік і жінка в нічній сорочці.

— Камера, мотор... починайте.

— *Ти казала мені, що поїхала до матері,* — заговорив чоловік.

— *Ти що, за мною слідкував?*

— *І схоже не дарма. Де він? Де цей сучий син?*

— *Тут нікого немає.*

— *Не бреш мені!*

— Стерво, — перебив його Костянтин. — додай слово “стерво”.

Чоловік глянув на нього, тоді на жінку.

— *Не бреш мені, стерво!*

— *Ти п'яний. Їдь додому. Я не хочу тебе бачити. Облиш мене!*

— *Не діждешся.*

Чоловік дістав револьвера і пішов до вбиральні.

— *Сучий сину, ти сам вийдеш, чи мені доведеться у піжмурки з тобою гратися?*

— *Звідки в тебе револьвер?*

— Хороше запитання, — мовив Костянтин.

— *Я наркодилер, люба. У нашій квартирі купа зброї.*

— Ні, — перебив знову Костянтин. — Це тупо.

— *Це тупо,* — повторив розгублено чоловік. — *Я не наркодилер! Я не знаю, що кажу. Я... Я просто кохаю тебе, кицю.*

— *Ох, любий. І я тебе кохаю.*

— *Ти все, що в мене є.*

— *То йди до мене, любий. Зніми з мене все...*

— Ні! — вигукнув Костянтин. — Що за фігня? Ну з якого... О-ой... Гаразд. Зникніть з

очей моїх.

Молода пара, готова вже кохати одне одного, зникла, як і червоні шпалери стін, як і білі троянди на них. Місяць за вікном теж пропав, даючи місце сонцю.

Костянтин дістав із холодильника пакетик соку і ліг на ліжко, намагаючись бодай трохи поспати. Але спокійно відпочити в нього не вдалося. Тільки яскраві барви сновидінь почали заливати його втомлену думками голову, як його збудив голос, який промовляв: “Скальпель. Ножиці. Ватку. Добре. Дуже добре.”

Костянтин розплющив очі та побачив дуже дивну картину в його номері. Чотири людини у блакитних халатах і масках стяли біля операційного столу та передавали одне одному інструменти. Лише потім він зрозумів, що на тому столі хтось лежить.

— Ем-м-м... Я вам не заважаю? — спитав Костянтин.

Люди в масках проігнорували його. Тоді він підійшов до них, аби глянути, хто там лежить. Це тіло дитини. Та, на жаль, розгледіти обличчя не вдалося. Його не було. Немов навмисне хтось розмив.

Костянтин вийшов зі свого номеру і став прислухатися. Юнацький голос долинав із номеру навпроти. Ніхто не говорив, але Костянтин його чув. Чув, як ллється струміль слів, думок, паршиво поставлених діалогів. Хвилину постоявши у коридорі, Він повернувся до дверей свого номеру і гримнув ними що є сили. В ту ж мить голоси затихли. Знову стало тихо та спокійно.

Костянтин відчинив двері, аби перевірити, чи лишився в номері ще хтось. Але нікого більше не було. Четверо людей у масках зникли. Зникла і дитина з операційним столом. Двері навпроти прочинилися і в коридор виглянув хлопець. Він перелякано глянув на Костянтина і спитав:

— Що це було?

— Нічого, малий. Тепер вже нічого. Повертайся до своїх справ.

Хлопець неохоче зустрівся з Костянтином поглядом і зачинив двері. А чоловік якийсь час замислено постояв у коридорі і тільки потім повернувся до свого номеру. Більше він голосів не чув. Але то поки не настав вечір.

3

А вечір виявився насиченим. Уже як за традицією Костянтин спустився о дев'ятій до ресторанчику. Місцина, як і весь готель, не випромінювала останній писк моди чи бодай якусь архітектурну вишуканість. Звичайні чотири стіни, грубі чотирикутні колони, як у шкільних столовах, чотири люстри, чотирнадцять картин невідомого автора “Б.Ж.” — невдахи, якому доля подарувала публіку, складену із голодних дальнобійників, помножених на пофігістичних скупердяїв, яким до лампочки мистецтво, дайте млинцями із повидлом напхатись. Але Костянтин розглянув кожну картину “Б.Ж.”. По більшій частині, аби відчутти, чим жив автор, пишучи ту чи іншу роботу, про що думав, що хотів сказати... Але також хотів і час убити, щоби від нудьги самому не померти. Шкода цього Б.Ж. Якби ж йому бодай трохи вдачі... Та вдача — ягідка ще та: якщо до когось повернулася обличчям, то іншому показала свій зад. Костянтин був одним із тих, кому перепало стати друзякою вдачі. От тільки сказати, що він цьому дуже радий, у нього язик не повертався.

Ото ж, повертаючись до ресторанчику, варто ще сказати, чому саме Костянтин полюбляв туди ходити кожного вечора. Перлиною цього місця, його головною гордістю була барна стійка. Це те, ради чого Костянтину взагалі доводилося виходити

лишній раз із номера. Не ради того, що там наливали, а ради атмосфери, що навіювала йому ностальгійні спогади про ті часи, коли істини не було і все дозволено. Шкода, часи минули й істиною стала печія та гастрит. Істина, в яку тепер вірить Костянтин, хоче він того чи ні.

Підійшовши до стійки, Костянтин сперся на неї ліктями, як у фільмах про ковбоїв, і привітався з барменом.

— Вечір добрий, Костянтіне, — відповів бармен. — Вам як завжди?

— Так. І стеж, щоби склянка не стояла порожньою.

— Стільки соку, гадаю, шкідливо пити.

— Ти наливай синку, а я вже розберуся, — Костянтин не виходив з образу стрільця. Занадто вже любив він дикий захід.

Бармен змішав у склянку апельсиновий та вишневий соки, кинув кілька крижаних кубиків і поклав блакитну соломинку.

— Тримайте, пане.

— Чудесно, — трохи надпив. — Можеш уже повторювати.

Поки хлопець утомлено знову діставав сік, Костянтин задивився на стіну. Його зацікавила та водночас стривожила фарба, що почала поволі тріскатися й осипатися. Маленька тріщинка формою блискавки звивалася, мов змійка, і, коли вимальовувала криве коло, відривала верхній шар фарби, а потім рухалася далі, доки стіна не почала повністю осипатися. Під нудотно зеленою фарбою ховалася яскраво жовта, майже золота фарба. Увімкнулася бальна музика. Костянтин оглянувся, помітив, що всі столи тепер вкриті сніжно-білими скатертинами. Невидимі сили вилизали паркет до блиску, відполірували так, ніби це була робота самих янголів. Костянтин, попиваючи сік через соломинку, споглядав за всім цим, та вже без тривоги, бо розумів що коїться. Лишалось тільки знайти початок цього струмка фантазії. Примружуючи очі, він уважно прислухався до голосів. За мить молодий, вже знайомий голос хлопця, що оселився навпроти, викрив себе. Хлопчина сидів самотньо над блокнотом і строчив у нього слова, навіть не торкнувшись миски з борщем.

Костянтин деякий час поспостерігав, як бальну залу, яка хвилину тому була шкільною столовою, наповнювали чоловіки у смокінгах та жінки в яскравих платтях, а потім все-таки наважився підійти. Біля столу хлопця танцювала молода пара: чоловік з обличчям відомого актора, ім'я якого Костянтин не зміг згадати, і дівчина без лиця. Воно було стерте, як і в тієї дитини на операційному столі у нього в номері.

Музика притихла і молоді спинилися, не відводячи одне від одного закоханого погляду (якщо уявити, що дівчина таки має обличчя). Вони сіли за стіл хлопця і стали собі щебетати, переводячи дух після танцю.

— *Ви гарно танцюєте, як для чоловіка без почуття ритму,* — сказала дівчина.

— *Це, мабуть, все завдяки вам. З вами мені легко, ніби я вдома.*

Костянтин повільно підходив до столика.

— *Бачу, компліменти вам теж легко даються. Закрадається мимохідь думка, що ви не вперше так знайомитеся з дівчиною.*

— *Повірте,* — мовив чоловік, блимнувши голлівудською посмішкою, — *я зовсім не такий. Мені ніколи не стати серцеїдом із моїми принципами.*

— *Он як? То розкажіть мені, які ж у вас пр...*

Костянтин сів на вільний стілець навпроти хлопця. Вмить уся магія щезла. Фантазія, мов із пакета вода, стікла у небуття, і голкою, що пробила дірку ту, був Вітко Костянтин. Він не мовив навіть слова: просто сів, про щось мовчав. Проте хлопчина не

продовжив. Лише на нього глянув і спитав:

— Я можу чимсь допомогти?

Костянтин мовчав. Довго хлопця розглядав. А той усе поглядом своїм питав. Сьорбнувши соку, чоловік нарешті щось сказав:

— Що ти пишеш?

— Нічого.

— Я бачу. То що ти пишеш?

— Кажу ж, нічого такого. Просто роздуми всілякі.

— Даси глянути?

— Ні. Вибачте, пане, це особисте, — зніяковіло хлопець затулив блокнот руками.

Костянтин якось мить просто дивився та посміхався хлопцю, а тоді мовив:

— Доволі непоганий діалог виходить. Щоправда, я б дещо змінив у репліці чоловіка. “З вами мені легко, ніби я вдома” — як на мене, то краще написати “Легко, ніби я вас знаю усе своє життя”. Але це моя думка.

Здивування в очах хлопчика зблищало в двічі сильніше. Він закрив блокнот і ще сильніше заховав його руками.

— Як... як ви змогли прочитати?

— Хто ця дівчина?

— Вибачте?

— Хто вона? — повторив питання Костянтин, доволі серйозно, ніби це стосувалося його безпосередньо.

— Це... Це просто короткий діалог вигаданих персонажів. Нічого такого.

У відповідь його словам Костянтин лише багатозначно посміхнувся і сьорбнув соку.

— Яке в тебе ім'я, малий?

— Ки... Кирил.

— Скільки тобі років?

— Сімнадцять.

— Скільки пальців я показую?

— Ем-м... п'ять.

— Що то за дівчина була у діалозі?

— Чому ви так причепилися до моїх записів? — роздратовано спитав хлопець.

— Тому що ти занадто напружуєшся, коли я тебе це питаю. На відміну від інших заданих питань.

— Ще раз кажу, це просто діалог. Вибачте, пане, але я хотів би, щоб ви мене лишили на одинці.

Пауза.

— Добре.

— Дякую.

— Немає питань.

— Чудово.

— Лишаю тебе, малий, на одинці.

— Я вам дуже вдячний.

— Вибач, що потурбував.

— Нічого страшного.

— Чудово.

— Так.

— Так, — знов багатозначно мовив Костянтин.

Він минув барну стійку, попросивши молодого бармена випити приготовлений сік замість нього, і вийшов з ресторанчику. Підійшовши до ресепшена, його першими словами були: “Хлопчик. Кирил. Сімнадцять років.”

Дівчина кілька секунд обробляла інформацію.

— Ой, я зрозуміла про кого ви.

— Розумничка.

— Цей хлопчик дуже просився поселитися, але я відмовляла, бо він іще неповнолітній...

— І чому ж він тут?

— Я розмовляла по телефону з його батьками. Вони попросили заселити, а завтра хтось по нього приїде.

— Хтось приїде?

— Саме так.

Дівчина хотіла було щось у нього спитати, але Костянтин різко розвернувся і пішов на другий поверх.

4

Зайшовши у свій номер, він дістав із холодильника пакетик соку, сів за столик, дістав папір і ручку.

“Я до тебе ще приїду. Надіюся, до того часу ти щось та й напишеш” — крутилися слова агента в його голові.

— Гарзд.

Руки затряслися. В горлі пересохло. Він засунув трубочку в пакетик соку і зробив кілька ковтків. Заграла бальна музика. За його спиною з'явилася молода пара. Костянтин став писати.

— ... *Ви непогано танцюєте, як для чоловіка без почуття ритму...*

— ... *З вами мені легко, ніби я знаю вас усе своє життя...*

— ... *Закрадається думка, ніби ви не вперше так знайомитеся з дівчиною...*

— ... *Мені не стати серцеїдом із моїми принципами....*

— *Тепер мені дуже цікаво почути, які ж у вас принципи.*

— *Я... Я ніколи....*

На цьому місці Костянтин заляк. Уявний чоловік дивився йому в спину та чекав від нього наступної репліки. Але Костянтин написати нічого не міг. Рука затряслася ще сильніше. Він знав, що йому могло б допомогти: бодай одна цигарка, бодай одна пляшка пива. Але натомість він лише зробив ще кілька ковтків соку і продовжив думку.

— *Я одинак по життю. Можете не вірити, але мені важко знайти дівчину, яка сподобалася б мені бодай на п'ятдесят відсотків. А витратити своє життя не на ту людину поряд я не можу. Можливо, це просто страх. Можливо, я безнадійний романтик—ідеаліст. Я погоджуся з вами, якщо ви так гадаєте. Восстаннє я намагався завоювати серце дівчини шість років тому. В мене не вийшло, а мені й не шкода. Знаєте, якось звикаєш до такого життя. Життя самотника, відстороненого від світу. Замикаєшся сам у собі, оселяєшся в готелі подалі від награно щасливих і намагаєшся не псувати іншим життя. Якби ж це допомагало. Якби ж кинуті погані звички не мучали відчуттям залежності від них... Якби ж...*

Уявний чоловік питально поглядував на Костянтина, не розуміючи, що він проговорює.

— Бляха, — мовив Костянтин. Кинув ручку, встав і підійшов до вікна, масажуючи перенісся. Уявна парочка розчинилася у повітрі. — Паскуда. Трясця його матері... О-о-ох, що ж мені робити?

5

Наступного дня пообіді Кирил, хлопчина, що оселився навпроти, спустився на перший поверх. Він пильно вглядувався у вікно, чекаючи миті, коли сірий шевроле заїде у подвір'я готелю. І як тільки автівка промелькнула між дерев, хлопець перелякано відійшов від вікна і якомога швидше пішов до сходинок. Та раптом перед ним опинився Костянтин, вбраний у солідний смугастий костюм, який прикрашала дорога багряна краватка. Він глянув хлопцю в очі та з посмішкою сказав:

— Не парся. Я тебе прикрию, — розвернув його, поклавши руку на плечі, та рушив з ним до крісел.

— Сідай, малий. Веди себе природньо.

— Що ви від мене хочете?

— Циц! Помовч. Роби вигляд, ніби ми весело проводимо час. Але не занадто. Щоби не подумали, ніби ми коханці.

— Я... Я не...

— Тихо! Вони йдуть.

У готель зайшов сивуватий чоловік. Почервонілими очима він оглянув залу і, помітивши хлопця, підійшов.

— Кириле, — гукнув він.

— Привіт, тату, — хлопець не зміг відірвати погляду зі своїх рук.

— О-о, — з награним здивуванням протягнув Костянтин. — То це ви батько Кирила.

— Вибачте, а ви хто?

— Костянтин Вітко, — встаючи з крісла, протягнув руку. — Ви мабуть мене не знаєте. Я письменник.

Чоловік потис йому руку і знову звернувся до хлопця.

— Вставай. Поїхали звідси.

Та хлопець боявся поворухнутися. Він навіть голову так і не підняв.

— Стривайте, — знову втрутився Костянтин, промовляючи кожне слово на стільки повільно, на скільки можливо, аби встигнути прочитати на лицах батька та сина бодай крихту інформації про їхні стосунки. Чоловік виглядав дуже втомленим. Ні, ліпше назвати його вимученим. Він дивився на сина не зі злістю, а радше з бажанням якомога швидше минути цю ситуацію. Протовктися по ній грубо, недбало та повернутися до свого звичного життя. — Я хотів би перекинутися з вами кількома словами.

— Для чого? Я вас уперше бачу.

— Не біда. Присядьте біля нас, прошу, — Костянтин дістав пакетик соку і поставив його на журнальний стіл. — Ось, пригощайтесь, якщо хочете. Це яблуневий. Будь ласка, виділіть мені кілька хвилин. Це стосується вашого сина. — чоловік тяжко зітхнув і присів на диван, намагаючись знайти зручне положення. — Можете не старатися. Такі вже ці дивани.

— Що сталося, Кириле? — Спитав батько.

Хлопець сидів мовчки. Ноги його тряслися від нервів. Продовжив Костянтин:

— Я хочу... — він заляк, прислухаючись до голосів. — Хочу... аби...

Кириле, синку, прошу, пішли звідси?— Я хотів, аби ви... — повторив Костянтин, повністю відсутній у тій залі. Вся його увага була спрямована на голоси.

Кириле, твоя мати мене з'їсть. Прочу. Твоїй сестричці так буде краще. Не картай себе.

У горлі Костянтина ніби став шаршавий камінь. Він взяв запропонований батьку пакетик соку, встромив соломинку і зробив кілька ковтків. У грудях заболіло. Очі його поволі стали яснішати. Він повернувся до зали, згадав до чого вів, і продовжив, натягуючи посмішку.

— Ми з вашим сином випадково познайомилися вчора. Він виглядав дуже стурбованим. Гадаю, це не моя справа, тому не лізу в подробиці, — Костянтин глянув на чоловіка і помітив, як той напружився. — Вчора Кирил поділився зі мною дечим.

— Чим саме? — напружено запитав чоловік.

— Історією. Точніше нарисами історії. Виявилося, що ваш син має хист до письма. Я сам письменник, тож знаю, що кажу. — хлопець глянув із під лоба на Костянтина, питально і заперечно. — Мені здається, вашому сину потрібно трохи волі. Гадаю... Він не дарма сюди приїхав. Гадаю, він хотів би побути на самоті, подалі від дому. Йому це потрібно. Можливо, якщо ви не проти, Кирил лишиться у цьому готелі ще на якийсь час?

Батько Дивився пильно в очі Костянтина. В його погляді не було ні краплини гніву. Здавалося, він геть не з тих, хто прискає словесною жовтю на людей. Він міркував. Поглядував на сина та міркував.

— Я не лишу його тут самого.

— І не треба, — сказав Костянтин.

— Ви хочете за ним приглядувати? Тільки не кажіть цього, бо точно подумаю про вас щось нехороше.

— Слухайте. Я ж не якийсь педофіл. Мене знає пів країни. Ну може й не пів...

Проте ось, — Костянтин дістав із кишені свого піджака маленьку книжечку. — Це невеличка збірка моїх перших оповідань. Ззаду моє фото. Всередині лежить моя візитівка. Якщо що, можете дзвонити. Повірте, я лише хочу допомогти. Ваш син замкнений. І дім точно не допоможе відкритися йому знову. Нехай поживе трохи тут. Бодай кілька днів. Гадаю, я зможу йому допомогти.

Чоловік глянув на хлопця і спитав.

— Ти справді хочеш лишитися?

Кирил підняв голову, зустрівся поглядом із батьком, тоді з Костянтином, знову опустил очі донизу і кивнув. Батько знову зітхнув.

— Добре. Лишайся. Я приїду за три дні. Щовечора дзвонитиму. Проведи мене до автівки.

Всі троє піднялися. Костянтин вдруге протягнув руку та мовив:

— Дякую, що почули мене.

— Пильнуйте за ним. Але не дай Боже, з ним щось станеться.

— Присягаюся, все буде добре.

— Гарзд.

Чоловік потис Костянтинову руку та вийшов із сином на подвір'я.

— Господи, бляха, — вирвалося в Костянтина. — З роду стільки сраку не лизав мужикам. Фух! Тепер я розумію свого агента.

За кілька секунд висмоктав із пакетика весь сік, нетерпляче зірвав із шиї краватку і, йдучи до сходів, кинув її на підлогу, а відчувши спиною погляд прибиральниці

Тамари, сказав:

— Хай лежить! Потім заберу.

6

Сидячи у своєму номері, Костянтин почув дитячий сміх у коридорі. Він визирнув лише на мить. То бігала трирічна дівчинка із кучерявим довгим волоссям, яке прикривало обличчя. Вона безтурботно галасувала і бігала з одного кінця коридору до іншого. А коли підбігла до прочинених дверей Костянтина, на секунду обернулася до чоловіка. Крізь густі кучері на нього глянули дві темні вм'ятини на місці очей. Шматок зацвівшої сірої глини, розмазаної скульптором, який наділив дівчинку лише нарисами обличчя, але без чітких деталей. Від тих побачених очниць у Костянтина підігнулись ноги. Він різко зачинив двері та вже почав відходити від них, як хтось різко і сильно застукав. Костянтин геть несповнено відчинив. За дверима стояв хлопець. Чоловік із полегшенням видихнув.

— Вибачте, я лише хотів спитати... Чому ви просили мене лишити?

— В мене схоже питання, малий. Чому ти лишився?

— Я... не розумію. Просто мені здалося, ви щось дуже хочете від мене.

— А може це тобі від мене щось треба? Настільки, що ти радо залишився при першій можливості.

— То ви... це зробили просто так?

— Можливо.

Костянтин глянув одним оком у коридор, шукаючи дівчинку, і зачинив двері. Пройшло кілька секунд, хлопець вирішив уже піти, коли двері знову відчинилися. Чоловік вийшов, зачинив номер і сказав:

— Ходімо, прогуляємося.

7

Вони пішли у парк. Насправді він більше був схожий на ліс за своїм масштабом і недбалим виглядом. Парком його назвали, мабуть, для формальності.

Костянтин завів Кирила у самісінькі хащі, настільки далеко від готелю, траси та свідків, що можна було легко не те про нього подумати. Та насправді Костянтин просто дуже любив тишу. І лише глибоко в лісі (парку) він міг відпочити від чужих голосів та думок у своїй голові.

— То ти, Кирил, утік із дому?

— Типу того.

— Я помітив, що ти вдягнений недешево. Значить, не з бідної сім'ї. І закрадаються два варіанти в голову: ти або балуваний підліток із бздиком максималізму, або ж бідний нещасний, обділений увагою синочок, який зводить усе в абсолют і тікає якомога далі, аби хоч якось привернути до себе увагу. Я десь вгадав?

— Не думаю, — замислено відповів Кирил.

— Тоді інша мисля: ти відчайдушний шукач пригод, у якого одні фільми в голові та шило в дупі, або просто дурень, який десь накосячив і побоявся повертатися додому на гречку.

— В мене теж питання є.

— Яке?

— Ви підійшли до мене вчора у їдальні та спитали про дівчину. Як ви дізналися? Я

довго пригадував кожну мить, вам ніяк не вдалося б навіть слова прочитати, бо, як тільки підійшли, постійно дивилися лише мені у вічі. То як?

— А все просто. Я думки читаю. Ти так не вмієш?

— Я серйозно.

— Я теж. Малий, у нашому світі далеко не всі речі можна пояснити науковими термінами чи придуманими фактами. От помідор — це ягода. Факт! А те, що люди не здатні до телепатії — лише сліпе ствердження тих, кому не пощастило бути свідком. Якось на вокзалі я натрапив на мужика, який усе кричав: “Подивіться! Люди! Хіба ви не бачите його. Мале пухнасте чортеня! Кажанячі вуха, довгі руки, очі місяці...”. Я єдиний, хто йому повірив. Бо, бляха, сам скрізь уявлених людей бачу і голоси їхні чую. А ще колись читав про одного хворого на голову художника, який утік із психушки завдяки вмінню писати портрети людей. Пишучи їх, він закрадався в їхню голову і керував, як маріонеткою. Телепатично. Колись і Стівен Кінг розповідав, як йому погрожував якийсь ненормальний, доводячи, буцімто Король хоррорів украв у нього оповідку. Якось нутро мені підказує, що цей старий не просто з голови бере свої десятки оповідань. Здається, він, як і я, вкурив, як можна підняти грошенят своїм таємним даром. Не дарма ж він так сильно акцентував увагу на тому “саяйві”.

Тож, малий, не знаю. По-моєму, я привів непогані аргументи.

— То ви хочете сказати, що побачили дівчину, про яку я писав? Теле... патично?

— І не тільки. Дружка її я теж бачив і бальну залу... От тільки лиця дівчини я не бачив. Бо його... Не було. Насправді це не дивина, багато авторів не переймаються зовнішністю своїх героїв. Я один із них. Мені абсолютно до лампочки, які в них очі та колір волосся. Начхати на милі веснянки на рум'яних щічках... Це нудно, як на мене. Але з обличчям тієї дівчини було щось не так. Було відчуття, ніби... Його навмисне розмазали. Стерли з тривогою на душі.

Кирил міркував. Довгенько міркував.

— Це моя сестра, — нарешті мовив він.

— Дивно якось. Мені здається дуже важким стирання обличчя людини, яку ти знаєш.

— Вона ще мала. Важко уявити її дорослою.

— А чого взагалі вирішив про неї писати? Це... Якось пов'язано із хворобою?

— Це ви теж прочитали по мені?

— Я ненароком став свідком однієї дивної сцени в моєму номері: в центрі купи лікарів на операційному столі лежала дитина теж зі стертим обличчям. От я й подумав...

— Сказитися можна, — вирвалося у хлопця. - Ви дійсно читаєте думки.

— Плоди фантазії, якщо точніше.

— Ви розповіли мені про свій дар, назвалися відомим письменником і Кінга згадали. Здається, я починаю здогадуватись, як ви стали популярним письменником. І нащо ви просили мого батька лишити мене на кілька днів тут.

— Ні, малий, це вже в минулому. Я покінчив із колишнім життям. Точніше кажучи працюю над цим. Мені не потрібна твоя оповідка. Лише компанія. Я сиджу тут уже три місяці, і не повіриш, як приємно зустріти товариша по перу.

Повертаючись до теми: що сталося із сестрою?

— Вона ... хвора. Аутизм.

— Бідово.

— Я хотів написати для неї історію. Історію її життя. Здорового життя. Сидів і міркував: а що якби все було інакше? Як вона могла би прожити, якби не... Як вона

мала прожити своє життя. Якби був бодай один шанс. Але доля не дала їй жодного. Тому я хотів подарувати їй дюжину цих шансів бодай на папері. Не знаю. Дурна затія, але...

— Але тобі це потрібно.

— Не впевнений, що мені...

— Ні, ти точно розумієш, що це для тебе. Питання: нащо?

Кирил промовчав.

— Паскудно вигравати у такій лотереї, — сказав Костянтин. — Такого і ворогу ніяково бажати. Хочеш, я тобі допоможу?

— Не знаю. Я ж не планував писати бестселер. Тільки нариси.

— Це тому що ти лінивий, чи просто не хочеш запарюватися для малої сестри, яка все одно не прочитає? Я гадаю так: якщо взявся, то роби, як слід. У тебе ж є хист. Досвіду тільки не вистачає. Навіть якщо твоя сестра і слова не зрозуміє з того, що ти напишеш. Воно має бути хорошим. І взагалі не в цьому я тобі допоможу пропоную. Тобі компанія треба. Твоя голова забита купою сміття, а до такого доводити не потрібно. Давай, Кириле, розважимося разом. То яка перша історія? Яке життя твоя сестра прожила першим?

— Я думав про експеримент, в якому лікарі навчилися лікувати таких, як моя сестра. Експеримент, після якого люди ставали розумнішими.

— Ну таке вже було у книзі "Квіти для Елджернона". До того ж, гадаю, тобі не слід в іншому житті змушувати свою сестру страждати через якийсь експеримент. Нехай вона вже буде здорова. Це ж абсолютно інше життя, бляха.

— Тут ви праві.

Кирил на хвилину замислився. Дивився кудись між дерев і ледь помітно посміхався, хоч в очах читався сум.

— Я ще довго думав про якусь казку. Їй подобались казки.

— Це вже цікаво.

— Уявляв, як вона потрапила в казковий ліс, у якому кожне дерево мало свій неповторний колір. Сотні різних відтінків і жоден не повторювався з іншим. Там вона зустріла фею, яка дозволила їй лишитись у цьому місці. Навіть пообіцяла дати крила, як у неї, аби вона більше не знала втоми в ногах.

Костянтин оглянувся довкола. Кожне дерево, одне за одним, перемінювалося, ставало вищим здоровішим, яскравішим. Одне лимонно-кремове, одне помаранчево-багряне, одне землистотрав'яне. Одне таке на цілий ліс. Очі Костянтина засльозились від краси.

— Але була одна умова, — продовжив Кирил. — Вона повинна забути всіх своїх близьких, а вони мають забути її.

— Чому?

— Бо прив'язаність до людей буде постійно притягувати до землі. А з тягарем злетіти дуже важко.

8

Після прогулянки лісом Костянтин відпочивав у своєму номері: сидів за письмовим столом і компульсивно поїдав цукерки, зипиваючи соком. Перед ним лежав чорновик, який він збуджено заповнював рядками слів.

Задзвонив телефон.

— Алло?

— Привіт, друже! Це твій агент. Побачив, що ти з'явився в мережі. Невже повертаєшся?

— Та це я, мабуть, випадково телефон увімкнув.

— Я у випадковості не вірю. То як ти там? Ще не передумав щодо нової книги? Просто мені тут видавництво життя не дає.

— Насправді ... я працюю над дечим.

— Справді? Нічого собі. І про що історія?

— Про хвору дівчинку. Насправді поки що важко сказати. Я лише підбираю матеріал.

— Мені вже цікаво. Ти головне продовжуй. Упевнений, у тебе все вийде читабельно, як завжди. Я заїду до тебе за кілька днів, покажеш, що ти вже написав. Домовились?

— Домовились.

Костянтин поклав слухавку. Він відчував задоволення, але важке пульсуюче питання весь час дряпало йому в грудях; чи варто повертатись туди, звідки тікав? Точної відповіді не було. Йому подобалось писати, хоч і кожна вдала ідея була позичена нечесним шляхом. Є такі люди, яким не приносять задоволення речі, отримані за гроші чи за взаємну допомогу. Кайф вони отримують від крадіжки. Від самого збудження в процесі. Мабуть, Костянтин підсів на це відчуття, як наркоман. Але чи краде він? Хлопець сам ділиться ідеями. Це важко назвати крадіжкою. Так, його історії підуть по руках і Костянтин отримає лишній гонорар (доволі непристойний), але що йому, малому, з того? Він усе одно погрався б і забув про свій записничок.

Можливо, те хвилювання пов'язане ще з тим, що звичного збудження від крадіжки не було (бо крадіжкою це не вважав). А от зрадою ця ідея була просякнута до ниточки. Він запевнив, що зав'язав. Але навіть не це його переймало. Можливо, тому що десь у надрах підсвідомості голос застереження промовляв: "Ти пожалкуєш. Ти не розумієш. Усе не так просто, як здається".

І Костянтин неохоче погоджувався з цими словами. Не дарма в нього з'явилося бажання розхитати, розговорити замкнутого в собі хлопця. Він відчув, ніби передбачив, що має чимось йому допомогти. Але як? Якщо єдине, чим він володіє, - це вмінням грамотно підбирати в реченні слова.

9

Увечері Костянтин спустився до ресторанчику, де вони з Кирилом домовилися зустрітись. Першочергово він пішов до барної стійки, не помічаючи, як усе навколо знову змінилося. Лише коли побачив молодого бармена у фартушку, звернув увагу, що і барної стійки нема. Тепер замість пивних кранів стояла кавова машинка, а на місці алкогольних напоїв — чаї, сиропи та тістечка. Цього вечора єдине, що лишилося від ресторанчика, — це огидні квадратні колони (хоч вони і були гарно прикрашені гірляндами та картинками). Місце, в якому збиралося щонайбільше два дальнобійника та три старі подружні пари, тепер було заповнене купою молоді з футуристичними телефонами без кнопок і плоскими моніторами без клавіатур. Здавалося, ось і настав повноцінний кінець консервативного світу дітей республіки.

Серед усього натовпу Костянтину все ж удалося знайти Кирила.

— Забагато якось деталей, малий, — сказав він, підсовуючи вільний стілець. — Ти ж не рекламу робиш.

— Я не знаю з чого почати.

— Прекрасно тебе розумію. Багато хто радить писати те, що дається легко, а там початок вже якось підв'яжеться.

— А ви як робили?

— Ну знаєш... В мене інший випадок. То що в тебе за ідея?

— Я думав про недалеке майбутнє, в якому не лишилося жодного папірця із текстом. Все відцифроване. Але одного дня в кафе заходить дівчина з великим важким портфелем.

— Так, я її бачу, — сказав Костянтин. І він дійсно бачив біляву дівчину з рюкзаком. Вона невпевнено пройшла мимо зайнятих людей, скляні очі яких повністю загіпнотизовані екранами їхніх гаджетів, і сіла за вільний столик. Костянтин якийсь час намагався розгледіти її обличчя, та його знову не було.

— Вона єдина без сучасних технологій. Проте мала дещо інше.

— Книжки, — додав Костянтин, не зводячи очей від дівчини.

— Так. На неї ніхто не звертав уваги, доки не помітили ледве знайому по розповідям річ. Листки з текстом, зшиті між собою, приховані твердою обкладинкою. Спочатку всі перешіптувалися, шукали таку річ в інтернеті. Знаєте, що це таке?

— Хоч я і старий, проте не відсталий, малий.

— От у цій історії кожен мав його на переносному маленькому комп'ютері розміром, як телефон. Вони шукали книги, але ніде такого вже не було. А дівчина тихо сиділа собі й читала.

— До неї хтось підійшов.

— Ем-м, так, — підтвердив Кирил, ще не звикнувши до здібностей Костянтина. — Насправді багато хто захотів підійти та спитати, де вона взяла книгу. І чим більше людей не соромилося підійти, тим густішим ставав натовп навколо неї. А дівчина відкрила свій рюкзак, почала діставати з нього книжку за книжкою, спокійно роздаючи усім бажаючим. А бажаючих було більше, ніж вона мала при собі. І тоді вона сказала...

— *Не переживайте. Я знаю, де взяти ще.*

— І тоді більше тридцяти людей вийшли з дівчиною з кафе. Хтось навіть позабував усі свої речі за столиком. Дехто вже почав розглядати твори Рея Бредбері, Турянського, Шмідта, час від часу нюхаючи запах старовини. Інші жадібно заглядали в книгу через плече, розглядаючи начерки олівцем, плями від чаю і фактуру старих пожовклих сторінок.

Поволі все навколо стало змінюватися. Пропадали столики, кавові машинки та гірлянди. Колір стін знову став огидно зеленим, а за столиками з'явилися старі, забуті своїми дітьми одинаки.

— Отака була задумка, — сказав Кирил. — Але мені здається, це якась дурня.

— Згоден. Таке складно буде кудись упхнути.

— Це ви так прийшли мене підбадьорювати?

— Я ж нічого такого не сказав. Знав би ти скільки всього люди викидають зі свого твору під час редагувань. То нічого страшного, якщо в голову лізе один тільки шлак. В один прекрасний момент він закінчиться і поллється золото. Головне — проштотувати той шлак далі, поки все не загусло у твоїй макітрі. Мене більше цікавить обличчя дівчини. Я ще розумію пусті лиця масовки. Це нормально не заціклюватися на її зовнішності. Але дівчина...

— Я вже казав вам, — відрізав Кирил.
— А я кажу тобі, що просто так не відчеплюся. Це ж капець як цікаво.
— Аби що? Використати потім це у своєму бестселері?
— До чого тут... Яка взагалі різниця? Я просто хочу зрозуміти зв'язок.
— Так от зв'язку немає. Годі лізти із цим питанням.
— Твої слова суперечать одне одному.
— Де вони суперечать?
— Ти просиш більше не лізти, отже уникаєш. Уникаєш обличчя своєї сестри. Ігноруєш його навмисне. Можливо, ти через неї зараз тут.
— Годі.
— У тобі накипає злість, ревність, або заздрість. Ох, я глибоко копнув. Хотілося, аби за тобою побігали, як за сестричкою?
Але ж батько приїжджав, ти лишився тут. Можливо...

— Перестаньте.
— *Можливо* тебе накрила утома від постійно присутнього овоча у будинку, і тобі захотілося перепочити. Лише потім ти зрозумів, що був неправий і вирішив написати книжечку для сестрички, аби вона не ображалася...
— **КАЖУ СТОП!**
Костянтин замовк. Він був задоволений собою, тому посміхався. Але хлопцю було не до сміху. Очі його засльозилися, нижня губа затряслася.

— Закрийте свого рота, — просичав він.
— Добре, — посмішка Костянтина зів'яла. — Вибач. Захопився. Ну придурок я, знаю.
— Ні, не знаєте. Ви кінчений мудень. Усіма улюблений герой, який стільком допоміг своїми історіями. Стільком людям ніби в душу дивився, читаючи всі їхні переживання. Який скарб нашого покоління. А насправді...
Кирил зім'яв листки чорновика, кинув їх на підлогу та пішов з ресторанчику.

— Стій, малий. Постривай. Малий!
— З мене вистачить цієї херні.
— Але ж... Я ще не встиг...
— Не смійте до мене підходити. Чуєте? Не смійте.

Хлопець пішов. Костянтин якийсь час винувато сидів за столиком, поки не глянув на зім'яті папірці. Підібрав їх, розгорнув і став проглядати дорогою до свого номеру.

Темне кафе, освітлене самими лише гірляндами... Зайшла дівчина з книжками... Хтось хотів украсти в неї... Щось у мене нічого не виходить...

Костянтин глянув речення на звороті другого листка

Сестричко, пробач. Знаю, ти не могла сердитись, але... Зараз таке відчуття ніби ти навчилась відчувати образу. Здається, ти страшенно гніваєшся на мене. Через те, що
Я...

Це єдине цікаве, що Костянтин помітив на тих сторінках. Він зайшов у свій номер, дістав нотатник і почав записувати все, що бачив, усе, що почув. Час від часу поглядав на зіжмакані листки, запевняючи себе, що нічого не забув. Навряд чи він коли небудь

використає те все, але цілком можливо, що в усій тій купі лишніх слів зародиться паросток цікавої ідеї. Можливо, хтось інший допоможе йому скласти пазли воєдино.

І знову це п'янке відчуття охопило Костянтина. Він був собі огидний. Так відчуває себе кожен алкоголік, кожен наркоман при вживанні чергової останньої дози, кожен збоченець, задовільняючи свої фетиші. Осуджуєш себе лише тоді, коли вже зробив, а доти ловиш адреналін і кайф. І нічого не можеш із собою зробити.

10

У ночі Костянтину снилися кошмари. Щось не давало спокійно заснути. У легенях таке відчуття, мов повітря не дає тілу життя. Він задихався, від кашлю прокинувся. Шукав у п'ятмі, що могло так душити. Коло нього під ковдрою хтось, чи щось бездиханне лежало. Невелике, мов дитя, тихо спало.

Він акуратно скинув ту ковдру і груди уразив задушливий страх. Дівчинка років п'яти біля нього лежала; уста привідкриті; очі дивились угору, мов зірки рахувала. Вона була мертва. Мертва, холодна, бліда.

Костянтин миттю зіскочив з ліжка, прикриваючи долонею рота.

— О, Господи. Боже, що за хрін?

Трохи відійшовши від шоку він повільно підійшов до ліжка. Вже хотів було торкнутися обличчя дівчинки, але вона розчинилася в мить, ніби й не було.

Костянтин вийшов з номеру та пішов на балкон, аби трохи отямитися після шоку. Та на балконі він був не один.

— Знову ви? — спитав Кирил, протираючи щоки. Він сперся об перило і дивився кудись між дерев. — Навіть уночі не дасте мені спокою?

Костянтин так само сперся ліктями на перило та спокійно відповів:

— Я не знав, що ти тут, малий. Кошмари наснилися.

Кирил ледь помітно розуміюче покивав.

— Слухай, — продовжив Костянтин, — вибач, що я так тиснув. В мене взагалі погано виходить налагоджувати відносини з людьми. Куди краще в мене виходить абсолютно протилежне. Мабуть, для мене відштовхувати всіх стало ще однією поганою звичкою, — хлопець промовчав. — Я справді хотів допомогти. І... справді намагався витягти побільше цікавих ідей із твоєї голови. Я присягався так більше не робити. Намагався обдурити самого себе, бо завжди доказував, що люди не змінюються. Важко мати здібності як у мене. Ще важче — контролювати цю тонку межу між поняттями "я" і "бог", — Костянтин тяжко зітхнув. А Кирил все мовчав. — Я сиджу у цій дірі вже кілька місяців. Думав, покинувши своє звичне життя, я зможу розгребсти в собі все те лайно, зібране роками. Але, — як би це банально не звучало, — схоже, від себе справді не втечеш.

Щось мене на одкровення потягнуло. Вибачай. Тобі скоріш за все і своїх тарганів у голові вистачає.

Хлопець повільно потягнувся до кишені, дістав щойно відкриту пачку цигарок, взяв собі одну і протягнув Костянтину. Той здивовано на нього глянув, засумнівався, але врешті решт узяв і собі одну. Покрутив її у руці та всміхнувся.

— Три тижні. Цілих три тижні я протримався. Бляха, всього три тижні, — він узяв у Кирила запальничку, підпалив кінчик цигарки та з насолодою зробив перший потяг. А хлопець у свою чергу страшенно закашлявся. — Облиш, якщо не подобається. Краще запам'ятай це огидне відчуття і викинь, перш ніж втягнешся. Повір мені.

Кирил іще раз втягнув у себе густий дим, знову захрипів і погасив цигарку, віддавши решту пачки Костянтину.

— У вас є діти? — спитав хлопець.

— Так вийшло, що є.

— Що б ви робили, якби ваша дитина народилася хворою? Неминуче хворою на все життя. Що б ви робили, коли усвідомили: від нині і до самого кінця вам доведеться дбати про неї, як за безногим кошеням?

— Якщо чесно, я не той, кого варто таке питати. Я покинув свого нагуляного сина ще до того, як він дібрався до яйцеклітини. Але... Мабуть... Бляха, не знаю. Це складне питання, якщо уявити себе на такому місці. А ти? Невже був проти, коли батьки лишили твою сестру?

— Я нікого так не любив, як свою сестричку. Нікого.

Костянтин мовчав. Дозволив хлопцю зібратися з думками та говорити те, що він сам захоче.

— Коли я вперше її побачив і потримав на руках, поклявся їй, що ніколи не скривджу і завжди захищу. Вона була такою крихітною. Такою беззахисною, — голос Кирила затрусився. Він тяжко ковтнув і продовжив повільно, тихо і щиро. — Ми дізналися про її діагно3 через три роки. Пам'ятаю свою злість на усіх. Як ви знаєте, аутизм не лікується. Моїй сестрі довелося б усе життя так прожити. Тягарем для всіх.

— Чому ти говориш так, ніби... Ніби її вже немає? — спитав Костянтин, хоча, згадуючи мертву дівчинку в його ліжку, вже розумів, у чому річ. Він здогадувався ще в лісі.

Кирилу ставало дедалі важче вимовляти слова. У горлі вже стояв клубок. Очі заблищали від сліз.

— Від тоді, як усі зрозуміли значення слів лікаря, їхні погляди на мою сестру змінилися. Вони сумнівалися. Вони... уникали. Лише я не переставав надіятися на чудо. Я... Я... вірив, що це мине. Варто лише почекати і допомогти сестрі.

Кирил притис долоню до рота і похитав головою. А Костянтин завмер, майже не моргаючи. Після короткої мовчанки, він наважився запитати.

— Це ти зробив, так?

Кирил знову похитав головою.

— Я хотів їй допомогти. Але... Інші вже поставили на ній хрест. Я не бажав їй зла. Лише покінчити з цим тягарем, який вона навіть не усвідомлювала. Я хотів звільнити її до того, як вона... все це відчує. Всю ту відразу і відчуття провини. А такого було б дуже багато. Я не бажав їй зла, — майже пошепки повторив він. На цих словах Кирил здався і заплакав. — А найдивніше те, що батьки не зронули навіть сльозини. Для них... Для них це обернулося лише полегшенням. Вони ніби чекали цього моменту. Здавалося, дай їм волю, і вони б улаштували вечірку.

На цьому Кирил затих. Лише намагався стримати сльози.

— І ти втік? — запитав Костянтин.

Кирил коротко кивнув.

— Бляха. Співчуваю. Але не розумію, чому ти все ж таки мені розповів.

— Я вже подзвонив своїм батькам. Завтра вони по мене приїдуть. А мені... Мені потрібно було комусь розповісти. Ваша вперта цікавість дала мені зрозуміти це.

— Правильно, що розповів. Бо я тебе розумію.

Кирил мигцем глянув на Костянтина, тоді на свої руки, і мовив:

— Не розумієте. Якби розуміли, не реагували б на все це так спокійно. Скоріш за все зараз аналізуєте, що зі сказаного мною можна буде використати.

— Гей, не кажи так. Я кінчений, це правда. Але не до такої міри. Просто вчинок твій я можу собі пояснити.

— Бляха, я сестру вбив! Як таке взагалі можна пояснити і виправдати? Як? Як я міг таке навіть в голову свою допустити? Може ви й дивитеся на все це через призму оповідки, але я це справді зробив. У реальному житті. Я вбив її. Вбив.

Кирил притулив долоню до рота, аби не зірватися ще раз. А Костянтин стис губи, обміркував те, що хотів сказати, й мовив:

— Кожного дня лише словами ми можемо вбити людину, і навіть не одну, Кириле. У соціумі визначили, який вчинок хороший, який поганий. "Люди" поставили все у такий порядок. Але картати себе за скоєне — це проявляти страх через моральний круг, замкнутий подвійними стандартами, закручений тими самими лицемірними людьми.

Ти так вчинив, орієнтуючись по своєму моральному компасу. І судити себе не треба. Краще прийми своє рішення і живи далі. Немає однієї істини. Немає одного правильного рішення й одного неправильного. Як би церковні вівці не доказували протилежне.

Життя не завжди краще за смерть. І цілком можливо, ти справді захистив свою сестру. Як і обіцяв, — на цьому моменті він стис губи, наважуючись на наступні слова. — Коли до мене приходили власники ідей, яких я обікрав, все закінчувалося тихо та швидко. Не встигало діло і до суду дійти, як я улагоджував проблему зі схожістю наших романів всього за сотню тисяч. Таких випадків було сім. І всі мовчали, поставивши свій підпис під договором і заткнувши свого рота товстелезною котлетою бабла. Усі, крім одного. Один чоловік не відчеплювався, не продавався. Не йшов на компроміс. Йому не потрібні були гроші. Він хотів того ж, чого і я, коли був молодим — визнання. Але коли мені потрібна була слава та багатство, йому ж... відзначитися перед собою. Доказати собі, що існував на цьому світі не дарма. Що лишив бодай щось, що важливіше за його нікчемне життя.

Я відібрав у нього це. Вкрав, не замислюючись над тими десятима роками, що він витратив на свій шедевр. На свій доказ того, що був комусь корисним, потрібним. Він був моїм сусідом. Щодня я чув і бачив його ідеї. Щодня його історія крутилася в моїй голові.

Роман «Бережи ворога» дійсно став бестселером, який мене прославив. Досі мені приходять листи подяки від читачів, чиї життя змінив, подарувавши їм розуміння самих себе та всіх, хто їх оточує.

Чоловік бачив у мені лише ворога. І я вбив його. Не буквально. Але вбив. Коли він на відріз відмовився йти на компроміс і зникнути з купою грошей, мені довелося його затоптати. Морально задавити. Я не пам'ятаю, що саме сказав йому в ту ніч, але більше його не бачив. Культурно лицемірні родичі цього чоловіка відправили мені листа, якого він адресував мені перед тим, як натягнув мотузку на шию. В листі було написано лише три слова:

Ви були праві.

Кожного дня, Кириле, ми можемо вбити людину. Лише словами. І хоч прибий, я не згадаю, що наговорив йому тоді. І таких злочинів у нашому світі повно. Можливо

навіть більше. Люди, не замислюючись, не віддаючи собі звіту за скоєне, сказане, живуть собі далі та не помічають на руках кров.

Твій вчинок усвідомлений. Аморальний в очах соціуму, але прийнятий тобою. Не ради власної користі. Треба мати великі яйця у твоєму віці, щоби наважитися на таке. Я не знаю твою рідню, твою передісторію, всіх нюансів, але якщо все дійсно так, як ти мені коротко описав, не бачу причин відштовхувати те рішення, яке ти зробив. Тобі було видніше. Ти єдиний, хто любив твою сестру. Єдиний, хто не хотів їй страждань. А як я вже сказав, смерть не завжди гірше за життя.

Те, що я тобі наговорив тут, не виправдовує тебе, але допоможе жити далі, щодня прокидаючись і повторюючи собі ці слова. Так живу я. Так буде легше жити й тобі.

Кілька хвилин вони просто стояли і мовчали. Кирил обдумував почуті слова. Костянтин дістав нову цигарку та закурив.

— Дайте мені ще одну, — сказав хлопець.

Чоловік поліз у кишеню свого халата, але не по цигарки.

— На ось, попий краще соку, малий.

На цьому вони розійшлись. Костянтин ліг у своє ліжко, але ще довго не міг заснути. Він переживав за хлопця, хоча, можливо, даремно, бо страшних видінь із дівчинкою більше не було.

11

Рано вранці по Кирила приїхала машина. З автівки вийшов батько та став чекати. Хлопець уже йшов йому на зустріч, коли його погукав Костянтин. Він вибіг із готелю у своєму халаті, захеканий і стривожений.

— Кириле, стій!

— Ви чого?

— Я чого? Ти отак просто йдеш? Тебе ж чекає там повна срака.

— А що мені ще робити? Ховатися від усіх, як ви? Від себе не втечеш. Так ви вчора казали?

Костянтину нічого було вставити. Він просто стояв і дивився на хлопця.

— Бувайте, Костянтіне. Цікаво було поспілкуватись.

— Так. Мені теж. Чуєш? Ти допиши свої історії, гаразд? Я б із задоволенням їх почитав. Допоміг би опублікувати. Я навіть знаю одного доставучого, проте хорошого агента, якому якраз потрібен новий талант.

— Можливо. Я дам вам знати.

Кирил кивнув на прощання і пішов до автівки. Хлопець поїхав, а Костянтин лишився.

12

Пообіді до нього завітав агент Ернест. Вони всілися на ті самі страшенно незручні крісла у вітальні. Агент сповнений надії; Костянтин — понурений у роздуми.

— То що, друже? — почав Ернест. — Як ся маєш?

— Нічого.

— Хороші новини. Я говорив із видавництвом. Вони раді, що ти працюєш, і чекатимуть новин. А ще дехто зацікавився твоїм останнім інтерв'ю, яке ти давав

«Пізньому сніданку» і хотів би взяти ще одне. Це було б корисно. Ти казав, що в тебе є деякі начерки нової історії. Ти їх приніс? Де вони? Я б хотів глянути. Костянтіне?

— Що? — перепитав, ніби щойно вийшов із дрімоти. Думками він був геть не там, де його бачили.

— Ти ж приніс ту чернетку своєї нової історії?

— А-а... Нє, забудь.

— Що? Не зрозумів.

— Я передумав.

— Ти... знущаєшся з мене?

— Я все-таки вирішив притриматися свого початкового плану і покинути всю цю хрін.

Агент дещо занервував.

— Так, слухай. Давай ми не будемо поспішати з висновками. І перш ніж ти знову скажеш мені те саме, подумай ще трохи.

— Я все обдумав уже сім разів, Ернесте. Мені вже в печінках сидить твоя зажована плівка.

— То подумай у восьмий раз.

— Ні, агенте. На восьмий раз потрібно різати.

— Я взагалі тебе не розумію. Що ти тут забув? Що там собі думаєш? Чого взагалі хочеш?

— Я хочу... Я хочу зрозуміти, "чого" я хочу. Але чого точно НЕ хочу — то це повертатися назад.

— Є якась конкретна причина, чому ти так раптово став усіх морозити?

— Є. Я замахався. Таке інколи трапляється. Люди просто вигорають.

— Гаразд, — на силу ковтаючи злість сказав агент. — Як скажеш, Костянтіне. Знаєш, я теж трохи замахався. Мені вже набридло бігати навколо, як щеня, і виклянчувати у тебе бодай якусь писанину. Годі з мене. Не хочеш моєї дружньої допомоги, то котися собі. Куди — ти сам знаєш.

— Дякую. Я з радістю покочуся.

Ернест на мить замислився над тим, що сказав і що почув. Злість трохи вщухла і з'явилося відчуття провини у виразі його обличчя.

— То це все? — спитав він. — Ми розбігаємось?

— Не драматизуй так сильно. Чи сопливих фільмів передивився? Ти хороший мужик, і справа не в тобі. Просто твої слова стосовно книг діють на мене, як запах дорогого віскі на алкоголіка у зав'язці. Мені гидко повертатися до письма, але спокуса завжди присутня.

— І що плануєш робити далі?

— Для початку... мабуть... вилізу з цього смердючого готелю.

13

Наступного дня, добре виспавшись, Костянтин випив на балконі чашку кави, закупив ранкову цигарку, зібрав усі свої речі і виписався з готелю. Три місяці і дев'ять днів він просидів у тому місці. Ціна за проживання накопала чималенька, але його це геть не хвилювало. Він також не забув дати обіцяні чайові прибиральниці Тамарі, яка за лишню тисячу в день навіть не підходила до дверей його номеру.

Отак, закінчивши всі справи, Костянтин пішов на зупинку чекати автобуса. Автівка в нього була. Стояла навпроти готелю заплямована не одним дощем. Але забирати її він не хотів. "Не піднімай питання, доки воно саме не встало, а доти роби, що хочеш" — такий був девіз у Костянтина. І як би йому не хотілося змін у житті, деяких рис ніколи не позбутись.

Присівши на зупинці, він дістав телефон і зробив один дзвінок.

— Привіт. Це... Я, Костянтин. Мені... казали, ти дзвонила. Я був трохи зайнятий. Так. Чув, у малого зі сном проблеми. Ти... ем-м... не проти, якщо я... якщо я заїду? Так? Добре. Гарзд.

Кінець

М. БЛОКОВСЬКИЙ